

планетытѣ и спътниците взаимно притѣглюватъ единъ други, то сяко отъ тия тѣла тряба да оказва притѣглюване и връхъ тѣлата, кои си намиржатъ връхъ повърхността му или близо при неї. И твой тѣлото, кое си намира близо повърхността на слънцето или планетата, пада, когато нищо го не поддържа; ако ли му ся противопостави някое препятствие, тогава то наляга това препятствие—има тежест. Притѣглюването на планетата зависи отъ масата ѝ, и разстоянието на тѣлото, отъ центрът ѝ, свр. отъ радиусът ѝ; отъ това бързината на паданието, и тежчината на тѣлото на съкъ планета ще бѫдатъ различни, и ако си въобразимъ някое тѣло пренесено отъ земята връхъ слънцето, Юпитеръ и др. т., то нѣма да тегли толко, колкото е теглило, връхъ земята. Като знаемъ масата и радиусъ на планетата, може да ся изброя, напряганието на тежчината връхъ повърхността ѝ. Нека дадемъ това исчисление за слънцето. Масата на слънцето е 350000 пъти по голямъ отъ масата на земята; отъ това, ако слънцето имаше също такива размѣри каквото и земята, то тежестта върху му щѣше да бѫде 350000 пъти по голямъ, отъ колкото връхъ земята; и радиусъ му е = $\frac{35000}{112^2}$ рад. земни, и защото притѣглюването е обратно пропорционално на квадратът на разстоянието на притѣглюваното тѣло, отъ центрът на притигващото, то тежестта връхъ слънцето е

$\frac{35000}{112^2}$

28 пъти по сили, отъ колкото връхъ земята. И твой, тѣлото, което на земята тегли 13 оки, когато принесе връхъ слънцето, ще тегли толко, колкото тегли една топка, връхъ земята, отъ 364 оки; ако да имахме кжпона съ пружина (ай), на които сяко дѣление да съответствува на 13 оки, тогава топката отъ 26 ок. ще опне пружината до второто дѣление; връхъ повърхността на слънцето сѫщата топка ще опне пружината до 56-то дѣление. Тѣлото, което пада свободно близо при повърхността на слънцето, въ 1-та секунда преминува 450 футове.

Също така ся намѣрли, че, като ся земи за единицъ напрѣганието на тежчината върху земята,

Тежчината на Меркурия е = 1,15

, , , Венера „, = 0,91